

НАВИЧКИ SOFT SKILLS ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ МЕДІАЦІЇ

Пальшков Костянтин Євгенович

*кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та історії держави і права
Одеський державний університет внутрішніх справ*

Нівня Ганна Олександрівна

*кандидат філософських наук,
доцент кафедри теорії та історії держави і права
Одеський державний університет внутрішніх справ*

В Україні наразі медіація не є поширеною практикою. Її розповсюдженню заважають недосконалість нормативно-правової бази, відсутність корпусу кваліфікованих професіоналів, а також, низький рівень інформованості населення про дану практику [3, с. 26-27]. Але досвід західних країн безумовно доводить ефективність медіації. Так, в країнах Європи «80 % спорів, що перебувають у провадженні суду і передаються на медіацію, вирішуються без судового розгляду» [2, с. 23]. Отже, дана галузь сьогодні є безперечно перспективною, а відповідно, в суспільстві дедалі зростатиме запит на професіоналів медіаторів.

Потреба України в механізмах медіації збільшується з урахуванням викликів, які чекають на українських правоохоронців на деокупованих територіях. Їх у свою чергу можна розділити на ті, що перебувають в тимчасовій окупації з 2014 року, й ті, над якими було тимчасово втрачено контроль української влади після широкомасштабного вторгнення російських військ. Там, де тимчасова окупація вже триває роки, свій вплив чинила російська пропаганда. Й після звільнення таких територій можна очікувати на побутові конфлікти через політичні розбіжності. Якщо ж мова йтиметься про втрату родичів, люди ще менше будуть готові до пошуку компромісів. Там, де тимчасова окупація була менш тривалою, але відбувалися бої або вчинювалися військові злочини окупаційними військами варто очікувати на ризики викликані станом людей, що стали жертвами насилання, катувань, голоду тощо. Та очевидно, що в обох випадках робота медіаторів буде виключно затребованою і навіть незамінною.

Підготовка майбутніх медіаторів включає до себе багато аспектів. Важливою її складовою є формування у здобувачів навичок soft skills.

Soft skills або гнучкі уміння і навички – це «комплекс неспеціалізованих, надпрофесійних навичок, які є важливими для кар'єри і детермінують успішне виконання професійних обов'язків, високу ефективність праці і не пов'язані з конкретною предметною галуззю, тобто є наскрізними» [5, с. 26]. Soft skills не пов'язані з професійною діяльністю медіатора напряду, але розвиток цих навичок значно підвищує шанси медіатора на успішну реалізацію в кар'єрі. До гнучких навичок відносять вміння працювати в команді, креативність,

гнучкість (адаптивність), комунікативні навички, вміння працювати з інформацією, стресостійкість, тощо [1; 4;].

Для успішного виконання поставлених перед ним завдань медіатор повинен мати такі особистісні якості як впливовість, проникливість, толерантність, вміння налагоджувати контакт з людьми. Кожна з перерахованих якостей підсилить компетентність медіатора, й сприятиме його успішній діяльності на деокупованих територіях.

Та зазначені якості не можливо реалізувати, якщо навички soft skills є мало розвиненими. Далі ми розглянемо, яким чином soft skills, необхідні для успішної діяльності медіатора, можна розвивати в межах вищої освіти.

Здатність працювати в команді є надзвичайно важливим умінням. Його формуванню сприяють такі методи активного навчання як тренінги, рольові або ділові ігри. Розвиток цієї навички набуває великої актуальності в умовах дистанційного навчання, коли здобувачі є роз'єднаними та не мають можливості набути відповідних соціальних навичок. Роботу в команді в такому разі можна реалізувати за допомогою створення груп у месенджерах або соцмережах. Працюючи в команді, здобувач набуває соціальних навичок, необхідні йому для успішної комунікації з людьми, що мають різні психологічні характеристики, що може в перспективі допомогти у вирішенні спору.

Актуальною для медіатора є така навичка як креативність. Нешаблонне мислення є незамінним в ситуації вирішення спору, адже креативний медіатор здатен запропонувати нестандартне рішення, яке підійде обом сторонам конфлікту. Навички креативності розвиваються під час роботи з кейсами на практичних заняттях.

Важливим є і вміння працювати з інформацією. Зважаючи на засилля діджиталізованого контенту, розрахованого на максимально спрощення споживання, й уникнення змістовного аналізу, формування цієї навички є провідним завданням для викладачів. Вміння працювати з інформацією розвивається під час роботи з текстами, їх аналізом. Для майбутнього медіатора навичка якісної роботи з інформацією стане у нагоді під час ознайомлення з конкретною справою, виділенням її суттєвих аспектів.

Резюмуючи, зазначимо, що готуючи майбутніх медіаторів, важливо приділяти пильну увагу формуванню у них навичок soft skills. Дані навички вже сьогодні суттєво підвищують шанси медіаторів на професійний успіх, а в післявоєнній Україні, та в першу чергу на деокупованих територіях можуть стати запорукою діалогу та консенсусу.

Література

1. Soft-skills: формування та розвиток у майбутніх працівників оперативних підрозділів Національної поліції України. URL: <http://surl.li/kvxhk>.
2. Андрійцев, Б. В. Емоційний інтелект як чинник ефективності медіатора. *Інсайд : психологічні виміри суспільства* : матер. міжнар. конф. Херсон: ВД «Гельветика», 2019. Вип. 1(16). – С. 23-24.

3. Матвєєва Л. Г. Медіація та правова культура: проблема взаємовпливу. *Медіація в судовій, правоохоронній та правозахисній системах* : матеріали міжн. наук.-практ. конф. м. Одеса, 30-31 травня 2019 р. Одеса: ОДУВС, 2019. С. 145–147.

4. Відмінності hard-skills та soft-skills компетенцій майбутніх юристів
URL : <http://surl.li/kvxvh>.

5. Тюріна В.О. Стрес-менеджмент як визначальне професійно значуще уміння майбутнього працівника поліції. *Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України*. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 25 берез. 2022 р.). Харків : ХНУВС, 2022. С. 25-27.